

## **ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА**

доктора економічних наук, професора,  
декана факультету управління, адміністрування та туризму  
Хмельницького національного університету  
**Рудніченко Євгенія Миколайовича**  
на дисертаційну роботу Мельниченка Дмитра Олеговича на тему  
«Інформаційно-аналітичне забезпечення управління розвитком медичних  
установ на засадах організаційного проєктування»  
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії  
за спеціальністю 073 – Менеджмент  
галузі знань 07 – Менеджмент та адміністрування

**Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами.**

Еволюція інформаційного суспільства є системним процесом, закономірностями якого можна вважати взаємопов'язане перетворення основ політичного устрою суспільства, галузевої та секторальної економік, характеру виробничої діяльності та основних використаних ресурсів, ролі інформації, знань і аналітики у суспільному розвитку. Інформація і аналітика є не просто важливими ресурсами, безпосередніми виробничими силами суспільства, вони також визначають специфічні соціальні зміни, а також таку організацію суспільства, у якій генерування, переробка і передача інформаційних ресурсів виступають джерелами його розвитку.

Саме тому розвиток фундаментальної науки на сучасному етапі пов'язаний із подальшим обґрунтуванням впливу інформаційно-аналітичного фактору на мікрорівні – на рівні управління підприємством в цілому і його функціональних складових. А сучасні динамічні зміни на конкурентному ринку та вибір відповідної оптимальної стратегії суб'єкта господарювання стають головною проблемою українських підприємств, у тому числі й установ медичної сфери.

При цьому варто звернути увагу на такий інструментарій моніторингу та оцінки поточної інформації як інформаційно-аналітичне забезпечення, яке може бути задіяне на основі організаційного проєктування.

Тема дисертаційного дослідження відповідає проблематиці актуальних наукових досліджень кафедри міжнародного менеджменту та інновацій

Національного університету «Одеська політехніка». Результати наукових досліджень здобувача увійшли до звітів з держбюджетних тем: «Конкурентна розвідка в безпекоорієнтованому управлінні інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств стратегічного значення для національної економіки і безпеки держави» (№ ДР 0019U002005, 2019-2022 рр.); «Організаційне проектування інтеграційних бізнес структур в національній економіці» (№ ДР 0118U007238, 2018-2022 рр.); а також госпдоговірної теми: «Інформаційно-аналітичне забезпечення підвищення якості медичних послуг на основі використання інноваційних технологій» (дог. №1829-81 від 21.04.2021 р.).

З огляду на все вищезазначене, тема дисертації Мельниченка Д.О. є актуальною та має важливе теоретичне і практичне значення.

**Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації.**

Детальне вивчення тексту поданої дисертаційної роботи, наведених у ній статистичних даних і розрахунків свідчить про обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертаційному дослідженні.

Автором проведено змістовний аналіз за темою дисертації, на основі якого запропоноване авторське визначення поняття інформаційно-аналітичного забезпечення («ІАЗ»), що комплексно поєднало сутнісний та змістовний аспекти. Методика дослідження не містить протиріч, оскільки в основу було покладено системно-структурний аналіз, метод декомпозиції та організаційного проектування, експертний метод тощо.

Мета дисертаційного дослідження відповідає обраній темі роботи. Об'єкт і предмет визначено правильно. Зміст сформульованих наукових задач логічно узгоджений, їх кількість можна вважати достатньою для розкриття обраної теми дослідження Мельниченка Д.О.

Особливо варто відмітити, що завдання дослідження, положення наукової новизни і висновки дисертації є логічно взаємопов'язаними. Висновки, що наводяться наприкінці розділів дисертації, є узагальненням досліджень та

основою формулювання практичних рекомендацій. Вони не містять внутрішніх протиріч і мають практичну спрямованість.

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується використанням широкої інформаційної бази за темою дисертації, у т. ч. офіційних статистичних даних, нормативно-правових актів, які регулюють діяльність вітчизняних медичних установ, чисельних монографій, наукових публікацій вітчизняних та зарубіжних вчених. Перелік використаних джерел у дисертації налічує 287 найменувань.

Викладене вище свідчить про обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, що викладено у дисертаційній роботі Мельниченка Д.О.

**Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження і достовірність отриманих результатів, висновків і рекомендацій.**

Запропоновані Мельниченком Д.О. принципові положення обумовлені необхідністю створення теоретико-методичного підґрунтя формування сучасної системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності медичних установ у межах реалізації інноваційної моделі розвитку національної економіки.

Основні наукові положення проведеного дослідження Мельниченка Д.О. характеризуються самостійністю та новизною сформульованих висновків. Пропозицій та рекомендацій автора відображають його особистий внесок у розвиток теоретичних та науково-методичних положень щодо організаційно-структурних засад формування інформаційно-аналітичного забезпечення управління розвитком медичних установ.

1. Автором детально обґрунтовано концептуальні засади створення інформаційно-аналітичного забезпечення на медичних підприємствах (п.1.1, с. 51-52; п.1.2, с.59; рис. 1.2 і 1.3; п.1.3, с.70-71, 76-80).
2. У якості теоретико-методологічної підтримки досягнення цілей дисертаційної роботи автором обґрунтовані базові поняття функціонування сучасного ІАЗ (п.1.2, с. 58, 60, 62), що дозволило йому визначити особливості

інформації та аналітики як специфічних видів ресурсів у сфері охорони здоров'я.

3. Суттєвим науковим здобутком дисертанта можна вважати розвиток інструментарію теорії організації та системного підходу, тобто міждисциплінарного, що дало змогу виділити загальні положення сучасної ролі інформаційно-аналітичного забезпечення у стійкому функціонуванні медичних установ у нестійкому зовнішньому середовищі (п.1.3, с. 87).
4. Оригінальність притаманна методичному підходу до аналізу можливих корпоративних інформаційно-аналітичних систем як різновиду інформаційно-аналітичних систем управління підприємством, що охоплюють додатково різні сторони неформальних комунікацій (п.2.1, с. 93).
5. Важливим результатом роботи є обґрунтування доцільності проєктування інформаційно-аналітичного забезпечення на основі дерева загальних інформаційно-аналітичних функцій, що дозволяє на основі розробленого дерева функцій систематизувати інформаційно-аналітичні потреби потенційних користувачів-менеджерів різних рівнів ієрархії медичної установи (п.2.2, с. 114).
6. Певною новацією є запропонований банк моделей і методик інформаційно-аналітичного забезпечення, який є найменш відпрацьованим компонентом корпоративних інформаційно-аналітичних систем у медичних установах (п.3.1, с. 139). Систематизацію методичного інструментарію автором здійснено на основі структуризації різних типів моделей і методик за фактором часу, можливостям алгоритмізації, рівням корпоративної ієрархії, об'єктам, елементам і функціям ІАЗ (п.3.2, с. 146).
7. Зацікавленість викликає наведене у роботі методичне забезпечення у вигляді формалізованого варіанта оцінки інформаційно-аналітичного потенціалу медичної установи, що включає у свій склад модель його матричної оцінки (п.3.3, с. 153) та систему оцінки можливостей потенціалу у складі чотирьох груп показників (п.3.3, с. 156).

### **Аналіз публікацій автора за темою дисертаційного дослідження.**

За результатами дисертаційного дослідження опубліковано 33 наукові праці загальним обсягом 11,77 друкованих аркушів, з яких особисто автору належить 10,72 друкованих аркуша. Мельниченко Д.О. опублікував 7 статей у наукових фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз даних. Автором опубліковано 18 тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Аналіз публікацій автора дозволяє зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень його дисертаційного дослідження, А кількість публікацій є достатньою для висвітлення результатів дисертації.

### **Практична цінність положень, результатів та висновків дисертаційної роботи.**

Практичну цінність мають отримані в процесі дисертаційного дослідження Мельниченка Д.О. наукові результати, які заслуговують на використання в процесах інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління вітчизняними суб'єктами господарювання на основі заходів організаційного проєктування. Зокрема, представляють інтерес такі положення:

- рекомендації щодо формування можливих стратегій стійкого розвитку медичної установи (п.1.3, с. 74);
- методичний інструментарій з формування баз даних інформаційно-аналітичного забезпечення систем корпоративних інформаційно-аналітичних систем (п.2.2, с. 98);
- методика інформаційно-аналітичної декомпозиції для визначення раціонального вибору науково обґрунтованого рішення проблем медичної установи (п.2.3, с. 115);
- опис програмно-медичної підтримки формування банку моделей і методик для корпоративної інформаційно-аналітичної системи (п.3.2, с. 140);
- методичний підхід до оцінки інформаційно-аналітичного потенціалу медичної установи (п.3.3, с. 148);

– методичний підхід до організаційного проектування організаційної структури медичної установи (п.3.4, с. 158).

Основні положення та результати дисертаційного дослідження впроваджено у діяльність вітчизняних медичних установ. Особливо слід відмітити співпрацю автора із клінікою інноваційної медицини «Віртус» (м. Одеса), де за його участю розпочалася реалізація інноваційного проєкту з впровадження новітньої технології (акт № 11 від 17.03.2023 р.).

Отримані результати дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Національного університету «Одеська політехніка» та застосовується під час викладання дисциплін «Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства» та «Конкурентна розвідка у міжнародному бізнесі» (довідка № 1574/11-07 від 12.09.2023 р.).

#### **Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи.**

У цілому позитивно оцінюючи наукові результати, отримані у дисертаційному дослідженні Мельниченка Д.О. та їх практичне значення, слід відзначити окремі дискусійні положення та висловити деякі зауваження:

1. Проводячи у п.1.2 (с.53- 58) аналіз поняття «інформація» було б корисним визначити обсяги вимірювання інформаційно-аналітичного забезпечення так, як визначається й звичайна інформація.

2. Формуючи модель процесу обміну інформацією (рис.1.5 у п.1.3), автор у центр моделі покладає «шуми», але при цьому недостатньо уточнює, чим вони компенсуються.

3. Наполягаючи на інтегрованому характері інформаційно-аналітичного забезпечення та формуючи відповідні стратегії управління, автор недостатньо розширено вказує за рахунок яких складових відбувається інтеграція (рис.1.6 у п.1.3).

4. Бажано було б подати більш розширено застосування відкритих новітніх технологій для CSPR у формуванні сучасних корпоративних інформаційно-аналітичних систем (п.2.1, с. 91).

5. Перераховуючи бази даних для збереження інформації та аналітики (с. 104-105) автор для системи управління медичною установою в першу чергу виділяє вирішення маркетингових завдань. На нашу думку, недостатньо повно обґрунтовано таку складову, як задоволення інформаційно-аналітичних потреб у корпоративних інформаційно-аналітичних системах.

6. Проводячи декомпозицію проблеми «вибір виду новітньої медичної послуги» серед критеріїв, за якими це визначається, автор не бере до уваги, наприклад, кваліфікацію медичного персоналу (рис.2.8, п.2.3).

7. Узагальнюючи моделі інформаційно-аналітичного забезпечення (табл.3.5) та вказуючи на характер інформації про споживачів медичних послуг, здобувач недостатньо повно розписує структуризацію клієнтської бази даних, але (і це добре) вказує на сітки сегментації.

Однак, наведені дискусійні положення та зауваження не знижують рівня наукової новизни та практичного значення проведеного Мельниченком Д.О. дослідження.

### **Відповідність теми дисертації профілю спеціальності та вимогам.**

Представлена дисертація, її тема, мета, предмет, об'єкт, завдання, зміст та висновки повною мірою відповідають спеціальності 073 – Менеджмент галузі знань 07 – Менеджмент та адміністрування, вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами.

Порушень академічної доброчесності у дисертаційній роботі та публікаціях Мельниченка Д.О. не виявлено.

### **Загальний висновок.**

Дисертація Мельниченка Д.О. виконана державною мовою, якою автор володіє у професійному плані досконало. Стиль дисертації визначається логічністю, послідовністю, системністю та обґрунтованістю.

Дисертація Мельниченка Д.О. на тему «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління розвитком медичних установ на засадах організаційного проєктування» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, яка містить раніше не захищені наукові положення і одержані автором нові науково обґрунтовані результати в області інформаційно-аналітичного забезпечення управління медичними установами на основі заходів організаційного проєктування.

З урахуванням актуальності теми та напрямів дослідження, внеску автора у вирішення відповідного важливого наукового завдання, високого рівня проведених досліджень та успішного практичного впровадження, а також глибокого володіння ним методологією наукової діяльності, можна визнати, що, дисертаційна робота на тему «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління розвитком медичних установ на засадах організаційного проєктування» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Мельниченко Дмитро Олегович – заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент галузі знань 07 – Менеджмент та адміністрування.

**Офіційний опонент:**

Доктор економічних наук, професор,  
декан факультету управління,  
адміністрування та туризму  
Хмельницького національного університету

**Є. М. Рудніченко**